

קפ

כי¹ עמך מקור חיים באורך נראה אור². וצ"ל מ"ש כי עמך מקו"ח, ולכאורה הול"ל כי אתה מקו"ח. וגם מה"ע באורך נראה אור, דמה מחלק זה לב' ענינים, דמקו"ח הוא ג"כ בחי' אור כו'³. והנה בתדב"א⁴ אי' דכי עמך מקו"ח קאי על האור שיאיר לעתיד, ואין מקו"ח אלא תורה, שנא'⁵ עץ חיים היא למחזיקים בה, באורך נראה אור קאי על האור שנברא ביום ראשון משימ"ב⁶. וצ"ל מהו ההפרש בין אור דלעתיד לאור שנברא ביום ראשון, שבו הי' ג"כ אדה"ר מביט מסוף העולם ועד סופו כידוע⁷, והלא גם אור זה גנזו לצדיקים לע"ל⁸, והיכן גנזו בתורה כו'⁹. וגם צ"ל מה שייכות אור דלעתיד לתורה שעז"א ואין מקו"ח כו', וגם, הלא התורה ישנה אצלינו עכשיו ג"כ. ולהבין כ"ז צלה"ק משנת"ל¹⁰, דאור א"ס הוא בחי' הארה לבד, ולא עצם, שזהו שנק' אור ולא שפע, אלא שהוא בחי' גילוי העצם, שבוה יש יתרון באור על שפע, שהאור הוא כמו העצם, כי הוא דבוק ממש במקורו, וה"ה כמו העצם ממש כו'.

והנה כללות בחי' אור זה הוא בחי' אור הכלול בעצמותו, היינו קודם שנתגלה להיות בבחי' מציאות אור אחר הצמצום, דאז שייך בו בחי' מדרי' פרטיות כמו רצון וכה"ג, אמנם בחי' האור כמו שמאיר מעצמות המאור לפני הצמצום, הוא כלול בעצמותו עדיין. ופי' אור הכלול בעצמותו היינו שאינו בבחי' מציאות אור, וממילא שאינו בבחי' גילוי אור, עדיין אינו שייך בו שום גדר פרטי כמו רצון כו' כנ"ל. ועז"א¹⁰ עד שלא נבה"ע¹¹ הי' הוא ושמו לבד, פי', לפני הצמצום הראשון (שזה"ע נבה"ע כו', כמ"ש במ"א¹²) הי' הוא בחי'¹³ ושמו בחי' האור, בבחי' בלבד, שהי' כלול בהמאור כו'. וכמו בשמש, הרי ידוע שיש ג"כ האור והזיו כמו שהוא בעצם השמש, קודם שמאיר לארץ ולדרים עליה כו'¹⁴, וכמ"ש בסש"ב¹⁵. וכמו"כ יובן למעלה כבי', דודאי דבחי' האור שמאיר מאוא"ס אל העולמות לאחר הצמצום ה"ה כלול תחלה בעצמותו ית' כו'. רק שאינו דומה בחי' האור הכלול בהמאור להאור וזיו הכלול בהשמש, כי, האור הנמשך מהשמש הוא בעל כרחו

(8) מדרש רות בזהר חדש פה, א (עייג"כ זח"א רסד, א. זח"ב קמט, א), ובדגל מחנה אפרים פ' בראשית בשם הבעש"ט. כתר שם טוב (קרוב לתחלתו). הה"מ בשם הבעש"ט כו' באריכות. ובכ"מ. וראה לקו"ת במדבר יח, ד. שם דברים פט, ד. דרך אמונה סה, א. וכל העם רואים תרצ"ט ס"ג. ועוד (לקו"ש ח"י ע' 10 הערה 22).
 (9) במאמר הקודם, ד"ה וידבר גו' זאת חוקת.
 (10) פרקי דר"א פ"ג.
 (11) = נברא העולם.
 (12) ראה סה"מ תרמ"ד ע' שמו. תרנ"ד ס"ע רחצ. תרנ"ז ע' קפט. ועוד.
 (13) אוצ"ל: הוא בחי' העצמות.
 (14) ע"פ תפלת „המאיר לארץ“ שבתפלת שחרית.
 (15) פל"ג (מב, א). שעהיוה"א פ"ג (עת, א ואילך). וראה מאמרי אדמור"ר הזקן מארז"ל ע' תעו ואילך. סה"מ תרע"ח ס"ע צט ואילך. תרצ"ב ע' קסה ואילך. ד"ה קטנתי (הא) תשי"ז (סה"מ תשי"ז ע' סב ואילך).

(1) המאמר מיוסד על ד"ה להבין הענין שארז"ל שאוא"ס באוה"ת ענינים ע' קלח ואילך. ד"ה להבין ענין אוא"ס באוה"ת שם ע' קעה ואילך - כנסמן לקמן בהערות.
 להתחלת וסיום המאמר - ראה ריש וסוף ד"ה כי עמך תרפ"ה (סה"מ תרפ"ה ע' רכב. ע' רלא ואילך). וראה גם ריש וסוף ד"ה הנ"ל בתו"א מקץ לד, סע"ג. לה, ריש ע"ב. מאמרי אדמור"ר הזקן תקס"ג ח"א ריש ע' נט. סד. ע' סט. כתובים ח"א ע' מד. אוה"ת תנוכה שה, א. שי, ב.
 (2) תהלים לו, י.
 (3) ראה מגלה עמוקות פ' וישב. ואתחנן אופן רה. וראה לקו"ת הוספות לויקרא נב, ב.
 (4) = בתנא דבי אליהו (זוטא פכ"א).
 (5) משלי ג, יח.
 (6) = מששת ימי בראשית.
 (7) חגיגה יב, א. ובכ"מ. ספר הערכים חב"ד כרך ג ערך אור שנברא ביום ראשון.

של השמש, שלא בטובתה, שאין להשמש בחירה בזה שלא יהי' האור. וכמו כשמדליקין נר בבית, נמשך האורה בעל כרחיה של הנר, ואין בידה שלא להאיר, וכמו"כ הוא בהשמש, שהאור בה היא סגולה טבעית שנבראה כך שתאיר, והיינו שנבראה מציאות דבר בהירה שניתן בה האור שתאיר ומאירה בעל כרחיה. וא"כ האור הכלול בה הוא נמצא במציאות ממש, מאחר שאינה מאירה ברצונה, כ"א מפני שניתן בה האור בבריאותה¹⁶. שזה [ו] כמו שמדליקין את הנר, שיש כאן מציאות אור, ומאירה בעל כרחיה, כמו"כ הוא בהשמש, הסגולה טבעית שניתן לה בעת הבריאה זהו כמו הדלקתה עד"מ, ומאירה עי"ז בע"כ, א"כ הרי יש בה מציאות אור ממש כו'. וכידוע¹⁷ דכל דבר שיש בבחי' מציאות, בהכרח שיבוא בגילוי, מאחר שכבר ישנו במציאות בהעלם כו'. דמזה מכריחים דכחות העצמיים ההיוליים אינם בבחי' מציאות דבר, דאם היו בבחי' מציאות דבר, היו מוכרחים להיות בגילוי, והרי אנו רואין שאינן מוכרחים בהגילוי שלהם, וכמו בשוטה, שאינו מתגלה כח החכמה, וכן כח החסד באיש אכזרי, וכה"ג, וכמשנת"ל (ד"ה כי תשא¹⁸), [ו]מוכרח לומר שאינן בבחי' מציאות דבר כו'. וא"כ יובן באור וזיו השמש, מאחר שמוכרח להאיר, הרי בהכרח שהאור בו הוא בבחי' מציאות ממש כו'. משא"כ למעלה, הרי האור הנמשך ממנו ית' להאיר בעולמות אינו בבחי' הכרחי ח"ו, כ"א בבחירה ורצון. שהרי גם אור השמש ולאחר שנתהווה ה"ה מאיר ברצונו ית' דוקא, וכמ"ש¹⁹ האומר לחרס ולא יזרח, שביכולתו ית' למנוע שלא יהי' התפשטות וגילוי הזיו מהשמש, הרי סגולה טבעית זו שבהמשכת האור מהשמש יוכל שימנע שלא יאיר. וכ"ש שהוא כן למעלה, באורו הנמשך ממנו ית', שאע"פ שנמשך דרך²⁰ הארה וזיו, לא בבחי' המשכה עצמיות כו', וההמשכה שבבחי' אור וזיו בלבד ה"ה בבחי' גילוי העצם, שאינו בא ע"י הכנה מהעצם, כ"א בדרך ממילא כו', וכמשנת"ל בד"ה הנ"ל²¹ בהפרש בין אור ושפע בענין כליות יועצות כו'²², דמשו"ז בחי' השפע הוא בבחי' שינוי לגבי העצם, והאור הוא כמו העצם כו' (דכמו"כ הוא גם בהמשכת הקו שהוא בבחי' אור, לא בבחי' שפע כו'), עכ"ז נמשך דוקא ברצונו ית', שהי' אפשר להיות שלא יאיר האור, ורק מפני רצונו שיאיר לזאת מאיר כו'. וא"כ, מאחר שהאור והגילוי ממנו ית' שנמשך להאיר בעולמות אינו כמו אור השמש כנ"ל, כ"א מה שמאיר ברצונו דוקא, א"כ ממילא מובן, דבחי' האור הכלול בעצמותו אינו בחי' אור ממש, כ"א הוא מה שבכחו ויכולתו להאיר אור, אבל לא שהוא בבחי' מציאות אור ממש. דדבר המוכרח להאיר, כמו השמש והנר, בהכרח שיש בו האור במציאות גם קודם שמאיר, אבל בחי' אור א"ס שאינו מוכרח ח"ו להאיר אור, כ"א ביכולתו להאיר וביכולתו שלא להאיר, מובן, דבחי' האור הכלול בעצמותו הוא בחי' יכולת לבד, מה שביכולתו להאיר כו', ולא שיש שם מציאות אור ממש כו'. וכמו עד"מ בכחות הנפש, הרי גם הכחות כמו שהן בבחי' המשכה נעלמת²³, וכמו כח המשכיל, ה"ז רק מה שביכולתו להשכיל, ולא יש שם מציאות

קפא

(20) באוה"ת ענינים שבהערה 1 (ע' קלח): ע"ד [= על דרך].

(21) לעיל ע' רלג ואילך.

(22) ברכות סא, א. וראה תניא אגה"ק סט"ו (קכב, ב).

לקו"ת שה"ש כז, ג ואילך. ועוד.

(23) ראה סה"מ תרנ"ז ע' רה ואילך. ועוד.

(16) אוצ"ל בבריאתה.

(17) ראה סה"מ תרמ"ד ע' שנד ואילך. תרנ"ד ע' שג. תרנ"ז

ע' רח ואילך. תרס"ג ח"א ס"ע צו. ועוד.

(18) ד"ה וידבר גו' זאת חוקת שנאמר בש"פ כי תשא (לעיל

ע' רלח).

(19) איוב ט, ז.

שכל ממש, וכמשנת"ל (בד"ה ואברהם זקן²⁴). אלא שבכח המשכיל, להיות שזהו מה שכבר נמשך להיות מקור לשכל, ה"ה בבחי' שכל נעלם עכ"פ כו', כמשנת"ל שם, אבל בכח היולי העצמי שאינו בבחי' המשכה כלל, הרי אינו בבחי' מציאות שכל כלל וכלל כו'. אמנם, גם בחי' כח ההיולי העצמי, הגם שאינו בבחי' המשכה, ה"ה בבחי' כח היולי עכ"פ, דהיינו שזהו מהותו מה שהוא היולי לשכל כו'. אבל באור הא"ס שלפני הצמצום, אינו שייך לומר גם זאת שהוא ע"ד כח היולי ח"ו לגבי האורות שלאחר הצמצום כו'. דהנה ידוע²⁵ דבחי' העצמות ית', הגם שאנו קוראין אותו מאור, אין הענין שמהותו הוא אור וזהו עצמותו ח"ו. וכמ"ש במ"א²⁶ דמשו"ז המשל דאבן טוב המאיר, יותר מכוון ממשל אור השמש, דהשמש כל מהותה הוא אור, אבל האב"ט, הרי מהות האבן הוא דבר בפ"ע, וכמו"כ הוא בבחי' העצמות, שלא זהו עצמותו שהוא מקור לאור ח"ו, וכמ"ש במ"א²⁷ לא זהו עיקר האלקות מה שהעולמות מתהוים ממנו ומקבלים חיותם והתהוותם מאלקותו ית' כו', כ"א עצמותו ית' הוא נבדל לגמרי כו'. ובחי' האור שהוא בחי' גילוי העצם, עם היות שהוא בחי' אור, מ"מ, אינו בבחי' היולי לאור ח"ו, וממילא אינו בבחי' מציאות אור כלל וכלל, כ"א בבחי' יכולת לבד כו'. וזהו ענין שמו שלפני הצמצום, היינו מה שביכולתו להאיר כו', וכמ"ש במ"א²⁸, דלכאורה מה שייך שמו קודם שנבה"ע, מי קראו בשמו כו', אלא שזהו מה שביכולתו להאיר ולהוות, אבל לא שהוא בו בבחי' מציאות ממש ח"ו, כ"א מה שביכולתו לבד כו'.

אמנם עדיין צ"ל, דהלא ידוע²⁹ שגם לפני הצמצום הי' בחי' גילוי אור, דאל"כ מה"ע הצמצום, שהרי הי' בהאור והגילוי, לא בהעצמות ח"ו, א"כ בהכרח לומר שגם לפני הצמצום הי' בחי' גילוי אור כו', וכמ"ש בע"ח מפורש³⁰ דטרם שנאצלו כו' הי' אור עליון פשוט ממלא כל המציאות כו', וכשעלה ברצונו הפשוט כו' צמצם א"ע כו', הרי הי' בחי' אור גם לפני הצמצום. אך הענין הוא, דבאמת באוא"ס, גם אם הוא בבחי' אור, אינו מוכרח ח"ו בהגילוי כו'. אמנם הענין בזה הוא, דזה שנת' לעיל זהו בכללות לגבי האור שאחר הצמצום, הנה כללות בחי' האור הכלול בעצמותו הוא בבחי' יכולת לבד כו', דכן הוא באמת, שלגבי האור לאחר הצמצום הנה בחי' האור שלפני הצמצום אינו בבחי' מציאות אור כלל, כ"א בבחי' יכולת לבד כו'. אך בפרטיות, יש בהאור שלפני הצמצום ב' מדריגות³¹. והענין, דהנה אנו אומרים³² אתה קדוש ושמך קדוש, ולכאורה אינו מובן, מאחר ששניהם בבחי' קדוש, הול"ל אתה ושמך קדוש, למה מחלק כו'. אך דפי' אתה

קפב

(24) לעיל ע' קי.

(25) ראה סה"מ תרמ"ח ע' קנט. תרס"ה ותרס"ח שבהערה הבאה. ד"ה כי המצוה תרס"ו (לקמן ע' תנו). ד"ה אנכי ה"א תרס"ז (ע' תרי ואילך). המשך תער"ב ח"א ע' קלה. ח"ב ע' א"י. ס"ע א'קמ"ד ואילך. סה"מ עטר"ת ע' תלט ואילך. תרפ"ה ע' ריג ואילך. המשך ר"ה תרצ"ד פי"ד (סה"מ תשי"א ס"ע 38 ואילך). סה"מ תשי"ד ע' 238. תשי"ה ע' 186 ואילך.

(26) ראה סה"מ תרנ"ה ע' רט. תרס"ה ע' קמט. תרס"ח ע' קפח ואילך. תשי"א ע' 144 ואילך.

(27) ראה תו"א מגילת אסתר צט, ב. לקו"ת שה"ש ת, א. סה"מ תרנ"ה, עטר"ת, תרפ"ה, תשי"א ותשי"ה שם. סה"מ תרצ"ז ריש ע' 166. לקו"ש חיי"ט ע' 190. ח"ב ע' 437. ובכ"מ.

(28) ראה לקו"ת שה"ש שם.

(29) ראה לקו"ת הוספות לויקרא נב, ד. שה"ש שם ואילך. ד"ה קדש ישראל תרס"ח (לקמן ע' תרעג ואילך). וראה גם ד"ה באתי לגני תשמ"ה (תורת מנחם - ספר המאמרים באתי לגני ח"ב ע' תקטז ואילך. וש"נ). שיחת ש"פ תצוה תשמ"ה (התוועדות תשמ"ה ח"ב ע' 1338 ואילך). ד"ה החודש תשמ"ז (תורת מנחם - ספר המאמרים מלוקט ח"ג ע' קיג (בהוצאות הקודמות - ח"ב ע' רפו) הערה 29).

(30) שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב.

(31) ראה גם סידור עם דא"ח רג, ב ואילך. לקמן ס"ע תסז ואילך.

(32) ברכת אתה קדוש שבתפלת העמידה.

בס"ד. שש"פ, תרע"ה

ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה ולא קרב זה אל זה כו', ופרש"י הענן והחשך הי' למצרים ויאר לישראל, ומחלק את הפסוק דמ"ש ויהי הענן והחשך זהו למצרים ומ"ש ויאר את הלילה הוא עמוד האש שהאיר לישראל. והנה משמעות הפסוק אינו כן שהרי או' ויהי הענן והחשך ויאר משמע שהענן והחשך האירו את הלילה והעיקר קאי על החשך שהרי נא' ויאר לא ויאירו וקאי אדסמך לי' דהיינו החשך, וצ"ל איך החשך מאיר הרי חשך הוא העדר האור והגילוי כו', גם מהו"ע הענן דממ"ש ויהי הענן משמע שזהו התחדשות דבר דלכאו' הענן הוא עמוד הענן שאו' קודם ויסע עמוד הענן מפניהם כו' אך ממ"ש ויהי הענן משמע שזהו התחדשות דבר שהי' בקי"ס ואין זה הענן הקודם וא"כ צ"ל מהו הענן ומהו החשך ושהחשך האיר כו'. גם צ"ל מ"ש ולא קרב זה אל זה כל הלילה דמשמע שע"י ויאר את הלילה עי"ז ולא קרב זא"ז וצ"ל מהו שייכות הענינים זא"ז. ולכאורה כשהי' אור הי' אפשר להיות הקירוב דאם הי' חשך ניחא שלא קרב זא"ז כי לא ראו זא"ז אבל כאשר הי' אור הי' אפשר לקירוב. ומתפסוק משמע דדוקא ע"י שהאיר הלילה עי"ז ולא קרב זא"ז כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל דבכדי שיהי' גילוי אוא"ס בעולם הוא ההתהפכא של הצמצום שלא יעלים ויסתיר כו'. דלכאו' א"מ איך יכול להיות גילוי אוא"ס בעולם הרי כל ענין הצמצום הוא להעלים את האוא"ס שלא יאיר בגילוי ומה שנמשך אור בעולמו' הוא רק אור מצומצם וגם האור הזה מתצמצם ממדרי' למדרי' באופן שבעולם למטה אינו מאיר גילוי אור, ואיך אפשר שיהי' גילוי אוא"ס שזה היפך כל ענין הצמצום ואם יהי' גילוי אוא"ס הרי צריך שיתבטל ענין הצמצום לגמרי כו'. ומצד עצמו' א"ס אין שום מניעה ועיכוב דגם שיש צמצום ומ"מ יכול להיות גילוי אוא"ס וגם כשמאיר האוא"ס בגילוי לא יתבטל הצמצום כו'. (דבאופן כזה הי' במ"ת). אבל צ"ל איך הוא בהדרגה באופן דכפי שהוסדר העולם בס' והדרגה הרי מחמת הצמצום אא"ל גילוי אוא"ס ואם יהי' גילוי אוא"ס יתבטל הצמצום והכוונה היא שיהי' גילוי אוא"ס ומ"מ המציאות תהי' בבחי' מציאות כו'. אך זהו ע"י שמהפכין את הצמצום שלא יעלים ויסתיר ואז מאיר גילוי אוא"ס והוא בבחי' או"פ כו'.

והנה ענין היפך הצמצום שלא יצמצם ויעלים הו"ע אתהפכא חשול"נ לפי שבחי' הצמצום דש' אלקי' המסתיר על ש' הוי' נק' חשך העליון כו' והיפך הצמצום שלא יסתיר הו"ע אתהפכא חשוכא לנהורא כו'. וצ"ל תחלה ענין חשך והעלם הצמצום דהנה ממשנת"ל (ד"ה מצה זו) מוכן דהעלם הצמצום הוא בב' ענינים הא' סילוק האוא"ס הבל"ג והב' צמצום והעלם האור שבא במדה וגבול כו'. והנה סילוק האור הבל"ג הוא שע"י הצמצום נתעלם האוא"ס ונכלל במקורו כו', וענינו הוא שאינו נרגש אוא"ס במקום החלל כו' דבתחלה כאשר הי' אוא"ס ממלא מקום החלל הי' אוא"ס נרגש במקום החלל כו'. והיינו דכאשר מאיר גילוי אוא"ס הרי ההרגש אלקי' בכלל הוא בפשיטות בנפש והרגש המציאות הוא בדרך התחדשו' כו' דכן צ"ל מצד הגילוי כאשר האלקי' נראה ונגלה הרי בפשיטות הוא ההרגש האלקי' כו' והרגש המציאות אינו בפשיטות כ"א בדרך שמתחדש אצלו

דבר שיש ג"כ מציאות יש כו'. והוא שתחלת תפיסת הנפש הוא ההכרה וההרגשה
 דאלקות כו', וכאשר תפיסת האלקות הוא בפשיטות ה"ז בבחי' שייכות רק
 לאלקות ואינו שייך לענין אחר כלל והיינו שאינו שייך הנחה אחרת כלל כו', וא"ז
 כמו תפיסת האלקו' בשכל והשגה שאינו תפיסא בפשיטו' כ"א בדרך התחדשות
 שהרי מקודם טרם שהשכיל את הענין וההשגה האלקי' הרי לא ידע מזה ונתחדש
 אצלו ע"י השכל כו', וע"כ יכול להיות גם הנחה אחרת מפני שבתחלה לא ידע את
 הענין כו', וע"ה שכאשר משיג את הענין ה"ז אצלו בהנחה טובה (וכידוע דבהשגה
 ההנחה היא בטוב עס לייגט זעך אָפּ דער ענין זייער גוט) מ"מ ההסתר הקודם נותן
 מקום שיכול להיות הנחה אחרת ג"כ, וגם שהרי ההשגה היא תפיסא ע"י הכלים
 שהן כלי המוחין ובפרט כאשר היא ע"י התרת הספקות דהיינו ע"י הסרת העלמו'
 והסתרים כו', דכ"ז הוא סבה שיכול להיות הנחה אחרת ג"כ, אבל כאשר תפיסת
 האלקו' הוא בפשיטות אז אין מקום להנחה אחרת ואינו שייך כלל להנחה אחרת
 כו' (וכן בענין הביטול הוא שהנבראים ממילא יהי' בטלים ולא שצריך לייגע א"ע
 לבא לידי ביטול כ"א הביטול הוא בפשיטות בדרך ממילא כו') וע"י הצמצום
 שנתעלם האור א"ס הוא שאינו נרגש האוא"ס (ע"ה שהאוא"ס ממלא מקום
 החלל גם לאחה"צ כו' ה"ה בהעלם ובבחי' סילוק לגבי הנבראי' כו') ובפשיטות
 נתפס ענין המציאות והישות והרגש האלקי הוא בדרך התחדשות (והיינו ההרגש
 כללי דאלקו' וכמו באברהם דבן ג' שנה הכיר את בוראו שא"ז עדיין ידיעה פרטי'
 באלקו' כ"א הכרה כללי' כו' וכמו תינוק המכיר את אביו שאינו יודע מפני מה
 הוא אביו מפני שהולידו רק הכרה כללי' שהוא אביו כו' והיא ידיעה והכרה עצמי'
 כו' וכמ"ש במ"א ובודאי גם באע"ה הי' הכרה עצמי' באלקות ומ"מ הי' הכרה
 כללי' עדיין ובאה אחר ההסתר כו', שהרי מתחלה תפס ג"כ מציאות העולם
 ואח"כ נתחדש אצלו הכרה זו וכדאי' במד"ר ר"פ לך משל לאדם שהי' עובר
 ממקום למקום וראה בירה א' דולקת אמר תאמר שהבירה הזאת היא בלא מנהיג
 הציץ עליו בעל הבירה ואמר אני הוא בעל הבירה כך הי' אברהם אבינו אומר
 תאמר שהעולם הזה הוא בלא מנהיג הציץ עליו הקב"ה וא"ל אני הוא בעל העולם
 כו') וזהו ע"י הצמצום שנתעלם האוא"ס ואינו נרגש בנבראים רק המציאות הוא
 שנתפס ונרגש ואם הי' מאיר גילוי אוא"ס הי' נתפס בפשיטות בחי' אוא"ס ב"ה
 כו', והדוגמא לזה כמו בקי"ס חכתי' זה אלי ואנוהו ראתה שפחה על הים מה שלא
 ראה יחזקאל כו', והיינו שגם המדרי' היותר תחתונות שבנש"י ראו גילוי אוא"ס
 ממש כו', וכמארז"ל כמה נתחבט משה רבן של כל הנביאים ובקש הראיני נא כו'
 וא"ל וראית את אחורי כו' ויורדי הים כאו"א מראה באצבע זה אלי כו' ובודאי
 שבהשגת אלקו' הי' מע' ומדרי' משה גדול מאד באין ערוך לגבי כללוי' ישראל
 ובשעת קי"ס ראו הכל גילוי אוא"ס שא"ז בהשגה רק בבחי' ראי' ממש מצד
 הגילוי דאוא"ס וכמ"ש ויולך הוי' את הים ברוח קדים עזה שהי' גילוי מבחי' א"ס
 קדמונו ש"ע כו' דמשו"ז כולם ראו והכירו כו' (ובמד"ר שמות פ"א הם הכירוהו
 תחלה כו' י"ל מפני שראו אותו מתוך חשך הצמצום והכירוהו שהוא הוא ממש
 אשר בהעלם במקום החלל כו') וכן הי' (בבהמ"ק) שהי' מאיר שם גילוי אלקו' כו'
 דע"ה שהעולם הי' במציאות והי' נתפס הישות והמציאות (ומ"מ גם בעולם הי'
 בזה"ב גילוי אלקות כו') אבל בבהמ"ק הי' נתפס בפשיטות בחי' האלקות וכמ"ש

202

212

שלש פעמים בשנה יראה וכשם שבא ליראות כך בא לראות כו' שהי' שם הכרה והרגשת אוא"ס ב"ה בבחי' ראי' ממש כו' דבכהמ"ק הי' תפיסה דאלקות בפשיטות ומי שהי' בביהמ"ק הי' בו הרגש האלקות ולא הרגש עצמו כלל, דלהיות שבביהמ"ק הי' גילוי אוא"ס וכמ"ש אכן יש הוי' במקום הזה שהי' שם גילוי ש' הוי' ממש וכמשנת"ל (ד"ה מצה זו) הי' כמו עולם אחר והי' שם הרגש האלקו' בכאו"א בדרך פשיטות ולא הי' הרגש המציאות כו', וביותר מזה יהי' לעתיד שיהי' גילוי אוא"ס ממש ויהי' נראה ונגלה לכל וכמו ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו', וכמו"כ בגילוי הנבואה שיהי' לעתיד בכאו"א וכמ"ש ואשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם וגם על העבדי' והשפחות אשפוך את רוחי כו'. ולא כמו גילוי הנבואה בבניאים שיש בזה כמה תנאים שיהי' ראוי לגילוי הנבואה וכמו אין השכינה שורה אלא על חכם גבור ועשיר כו', ואחר כ"ז הי' גילוי הנבואה כדבר פלא שלמע' מהטבע עד שהי' הנביא בהפשטת גופו הגשמי לגמרי כו' מפני שהי' כמו גילוי שלמע' מהטבע שהטבע לא יוכל לקבל זאת וע"כ הי' צ"ל הפשטת הגשמי וביטול החושים וכמו ויפשט את בגדיו וכמו ואראה ואפול על פני כו', משא"כ לעתיד יהי' הנבואה כמו דבר טבעי שיהי' גם בילדים וילדות כו' שזהו מצד גילוי אור אלקי הנעלם דהיינו בחי' עצמו' אוא"ס הנעלם והנסתר שיאיר בגילוי ממש כו'. דהנה בגילוי או"פ בהכרח שיהי' בזה חילוקי מדרי' כו', וכמו שכלי שאינו טבעי והיינו דבשכלי א"א שיהי' כולם שוין דדבר המוטבע הוא שוה בכלם אבל המושכל אינו שוה בכלם כו'. וגם השכלי בא בהתחדשות (היינו ע"י הכנה ויגיעה כו') משא"כ הוא שבא בדרך ממילא כו' ולעתיד שיהי' גילוי הנבואה בכאו"א גם במדרי' הפחותות ה"ז כדבר טבעי כו'. שאא"ל זאת מהאו"פ כ"א מגילוי בחי' עצמות אוא"ס הנעלם כו'. והנה הנבואה בעצם הוא בחי' גילוי או"פ, אך ידוע דלעתיד יהי' חבור האו"מ והא"פ והיינו שהאו"מ יאיר דרך הפנימי והגילוי יהי' מהאו"מ שיאיר בגילוי ממש כו', וכמ"ש במ"א. וכן יהי' בידיעת והשגת סודות התורה שיהי' בכאו"א וכמ"ש ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים שיהי' בכלם בהשוואה כו' כי כולם ידעו אותי מקטנם ועד גדולם כו' ולא ילמדו איש את רעהו כו'. וכידוע בענין הלימוד דמלך המשיח שילמד דעת את העם שלא יהי' בדרך אולפנא ולימוד כ"א שיראה את מהות אלקו' וכולם יראו וידעו אותו כו', ולא יהי' הדבר לענין נפלא כ"א כמו דבר טבעי ממש כו', (דכמו שעכשיו תפיסת היש והמציאות הוא דבר טבעי כמו"כ יהי' לעתיד תפיסת האלקו' כדבר טבעי כו') ולא כמו התגלות סודות התו' עכשיו ליחידי סגולה כמו הרשב"י וחבריו שזהו ביחידי סגולה והי' דבר פלא שסודות התו' נק' נפלאות וההתגלות הוא כמו התגלות דבר הנפלא כו' וכמו נס נפלא שנעשה בהיפך הטבע שנק' נפלאות וכמ"ש נגד כל עמך אעשה נפלאות כו' שמפליא מאוד לב הרואים שמתפעל כל רואה בחידוש גדול ונורא כזה וכמו"כ סודות התורה נק' נפלאות וכמו פליאות חכ' נפלאות מתורתך כו'. והתגלות הסוד הוא כמו גילוי דבר הנפלא כו', וכמו הרשב"י ע"ה שהי' נפלא מאד הן בעבודתו בהביטול שלו דבחד קטירא אתקטונא כו' והן בידיעה והשגה שלו בנפלאות התו' ובמופתים שלו שהי' מלומד בנסים והי' לפלא גם בדורו כו', אבל לעתיד לא יהי' זה בדרך נפלא כלל וסודות התורה לא יקראו כלל בשם סוד ולא בש' נפלאות כו'.